

การพัฒนาแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

The Development of Management Model based on Kaizen Model for Promoting the Desirable Characteristics of Students of Watsakaew School

วนิดา บุญมัน

Wanida Boonman

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหาร และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหาร กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น 2) การสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น 3) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารกับกลุ่มตัวอย่าง และ 4) การประเมินรูปแบบการบริหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนวัดสระแก้ว 97 คน และผู้ปกครองนักเรียน 97 คน รวม 212 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินรูปแบบการบริหารการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา

(Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น อยู่ในระดับมาก 2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องและความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารมีผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนอยู่ในระดับดีเลิศ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม 4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen), คุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current conditions and the management model based on Kaizen Model to promote desirable characteristics of Watsakaew School's students, 2) to create the management model based on Kaizen Model to promote desirable characteristics of Watsakaew School's students, 3) to experiment with the management model, and 4) to assess the management model. The research procedure consisted of four steps as follows. Step 1 was studying the current conditions and concept of the management model based on the Kaizen management model. Step 2 was creating the management model based on Kaizen Model. Step 3 was experimenting with the management model on a simple group, And step 4 was an assessment of the management model. The simple group was from 212 research samples, namely 1 school director, 10 teachers, 7 school board members, 97 Grade 1-6 students and 97 parents. Purposive sampling methods was used for sampling recruitment. Research instruments were interview forms, questionnaires, focus group meeting minutes, the management model based on Kaizen Model and the assessment form for the management model. Data were analyzed by percentage value, mean ($\bar{X}$) standard deviation (S.D.) and content analysis.

Study Results was found that 1) the study on current conditions and concept of the management model based on Kaizen Model was at the more level., 2) the result of creating the management model based on Kaizen Model was found that the model was accord and appropriate at the more level., 3) the experimenting result of the management model was found that the management model had promoted student academic achievement and desirable characteristics at the excellent level., and 4) the result of assessment of the management model was found as applicable, possible, appropriate, accurate and satisfactory at the most level.

Keyword: School management, Management Model Based on Kaizen Model, Desirable Characteristics of Students

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานทั้งหลายตั้งนี้ ต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี

มีคุณภาพและความสามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งยังคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2562: 1-2)

การศึกษาไทยต้องมุ่งช่วยให้ทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของแต่ละคนอย่างเต็มที่ ช่วยให้คนได้รู้จักตัวเอง ภูมิใจในตัวเอง และพยายามพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างเต็มความพยายามและศักยภาพของแต่ละคน รวมทั้งมีความคิด จิตใจที่ดี และช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเพื่อผู้อื่นที่ด้อยความสามารถ ด้อยโอกาสกว่าเรา การจะปฏิรูป ศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมทั้งสังคมต้องทำให้โรงเรียน ที่ทำงาน ชุมชนและประเทศเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต สมาชิกรู้จักข้อบกพร่อง/ข้อจำกัดและจุดแข็ง ของตนเองและพยายามเรียนรู้ใหม่ เพื่อปรับปรุงตัวเองให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น สังคมเน้นการสนับสนุนพัฒนา ผู้เรียนทั้ง ในด้านความเก่ง (การมีความรู้ ทักษะที่เป็นประโยชน์) ความสุข ความเป็นคนดีเพื่อส่วนรวม เป้าหมายของการศึกษาและเป้าหมายการพัฒนาประเทศควรจะเป็นเพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพ กายและใจที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบเพื่อส่วนรวม สามารถที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง ชุมชน และประเทศได้อย่างต่อเนื่อง สามารถรับมือกับโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว และช่วยกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างเน้นคุณภาพชีวิต ความสุข ความพอใจ ความสงบสันติสุข ความพอเพียงมากกว่าความมั่งคั่งทางวัตถุ (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา. 2559: 158-160)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพ ของผู้เรียนที่เพิ่มเติมจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน เป็นคุณลักษณะซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ แนวคิดของจิตตินันท์ ดีหลาย (2561: 30) กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับ คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นการพัฒนาคูณธรรมและจริยธรรมในสถาบันการศึกษา จึงมีความสำคัญ เพราะจะเป็นการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีสัมมาคารวะ ซึ่งนับได้ว่าเป็นหลักการที่ขอบด้วยเหตุผล ทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพในการเป็นสมาชิกของสังคมที่ดี มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ของมนุษยชน ทำให้สังคมเกิดความสงบสุข ซึ่งในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ต้องอาศัยองค์ประกอบด้วยกัน หลายด้านทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษา บุคลากร ทั้งในและนอกสถานศึกษาที่จะมีส่วนร่วม ในการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียนวัดสระแก้ว ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนามาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา คุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ทั้งยังมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมี

คุณภาพ จากสรุปผลการประเมินตนเองในปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายที่เป็นไปตามปัญหาและความต้องการพัฒนาตามสภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษาและสภาพของชุมชนท้องถิ่น ในด้านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลการประเมินรายมาตรฐานอยู่ในระดับดี (โรงเรียนวัดสระแก้ว. 2561: 7-9) ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ดีอยู่แล้ว และเป็นการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การใช้แนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) ในการบริหารจัดการ จึงเป็นแนวคิดหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาและพัฒนาครั้งนี้ รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เป็นวิธีการบริหารจัดการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานแนวคิดที่ว่า การให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานและระบบการบริหารที่สนับสนุนและยอมรับแนวความคิดของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนและรวมถึงผู้ปกครองนักเรียน จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ พัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์และจุดเน้นที่กำหนดขึ้นและมีความสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ด้วยเหตุผลนี้ การบริหารตามแนวคิดนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียน ปลุกฝังค่านิยมร่วม ค่านึงคุณภาพผู้เรียนมาก่อน สนับสนุนให้บุคลากร “เรียนรู้และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ” และส่งเสริม “การทำงานแบบมีส่วนร่วม” โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการไว้ 3 อย่าง คือ 5W1H เป็นระบบที่นิยมเพราะสื่อสารได้ง่ายและมีประสิทธิภาพดี 5W1H หมายถึง Who, What, Where, When, Why, How (ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร) ซึ่งจะใช้ในการค้นหาปัญหาด้วยการถามคำถาม เพื่อหาสาเหตุจากปัญหาในกระบวนการทำงาน แล้วนำมาค้นหาแนวทางการปรับปรุงให้กระบวนการทำงานดียิ่งขึ้น กิจกรรม 5ส หรือ 5S ซึ่งเป็นแนวคิด การจัดระเบียบเรียบร้อยในที่ทำงานก่อให้เกิดสภาพการทำงานที่ดี ปลอดภัย มีระเบียบเรียบร้อยนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2552: 286-289) และวงจร PDCA หรือวงจรเดมมิง โดยให้เริ่มจากจุดสำคัญที่มีของเสียหรือส่วนน่าพัฒนาที่สุดก่อนและนำกลับมาทำซ้ำกับจุดรองลงมาเรื่อยเป็นระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุง (Act) (วิทยา ต้นสุวรรณนนท์. 2550: 23-25)

ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่โรงเรียนวัดสระแก้วต้องมีกระบวนการจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เพราะคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาที่จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ซึ่ง วิฑูรย์ สิมะโชติ (2560: 23-47) ได้กล่าวว่าคุณภาพไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง ทุกคนในองค์กรต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยทุกฝ่ายมีความเข้าใจในระบบ ซึ่งไคเซ็น (Kaizen) เป็นแนวคิดที่จะช่วยรักษามาตรฐานที่มีอยู่เดิม (Moral) และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นไม่ว่าจะอยู่ในสถานะเศรษฐกิจแบบใดก็สามารถใช้วิธีการของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อปรับปรุงได้ (วิทยา ต้นสุวรรณนนท์. 2550: 28)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

โรงเรียนวัดสระแก้ว ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยเชื่อว่า รูปแบบการบริหารหรือระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ครูหรือบุคลากรในโรงเรียนทุกคนสามารถที่จะวิเคราะห์หาเหตุผลด้วยตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม และรู้จักหาช่องทางในการพัฒนาเทคนิคการสอนของตนเอง และสามารถปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองให้ดีขึ้น จะเป็นวิธีการบริหารจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ บรรลุถึงเป้าหมายของผู้เรียนได้มากที่สุด ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา ใช้เพื่อประกอบการพิจารณาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

2.4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ด้วยการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เพื่อการตอบคำถามการวิจัยให้มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ

3.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 9 คน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนวัดสระแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 139 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 97 คน รวมจำนวน 256 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2562 จำนวน 97 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 97 คน รวมจำนวน 212 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง แบบบันทึกการสนทนากลุ่มรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) และแบบสอบถามเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

3.3 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ของเนื้อหา ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item objective congruence หรือ IOC) ซึ่งมีค่า IOC รายข้ออยู่ตั้งแต่ 0.80-1.00

3.3.2 นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ ศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนไปสอบถามกับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 99-100) ปรากฏว่า ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

3.3.3 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้อง (Validity) ของเนื้อหาซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item objective congruence หรือ IOC) ซึ่งมีค่า IOC รายข้ออยู่ตั้งแต่ 0.80-1.00

3.3.4 นำแบบสอบถามประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนวัดสระแก้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

3.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว โดยการสังเคราะห์เอกสารและการสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว โดยยกร่างรูปแบบการบริหารและประเมินความสอดคล้องเหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ซึ่งทำการทดลองใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2562 จำนวน 97 คนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 97 คน รวมจำนวน 212 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen)

เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในปีการศึกษา 2561 มีผลการประเมิน 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 79.22 และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับระดับดีเลิศ ร้อยละ 88.31 และโรงเรียนวัดสระแก้วมีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการพัฒนาวิชาการตามคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มเป้าหมาย รองลงมา คือ โรงเรียนจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน และโรงเรียนมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามระบบ PDCA ตามลำดับ

4.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ระบบสังคม และเงื่อนไข การนำรูปแบบไปใช้ จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมาก

4.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ในปีการศึกษา 2562 มีผลการประเมิน 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนอยู่ในระดับดีเลิศ ร้อยละ 87.25 และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับยอดเยี่ยม สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดทุกประเด็น เมื่อจำแนกประเด็นการพิจารณา สรุปได้ว่านักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย นักเรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม มีผลการประเมินอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 98.71

4.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า 1) ผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ปรากฏว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ระบบสังคม และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ครูผู้สอนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen)

เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนวัดสระแก้ว มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการพัฒนาวิชาการตามคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มเป้าหมาย รองลงมาคือ โรงเรียนจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน และโรงเรียนมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาตามระบบ PDCA ตามลำดับ อธิบายได้ว่า โรงเรียนวัดสระแก้วได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านการบริหารจัดการจะดำเนินการประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับทราบเกี่ยวกับนโยบาย แนวดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนครูทุกคนได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกส่งผลให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง มีความสุข และทำให้คุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น งานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบนี้คืองานวิจัยต่างประเทศของแซม แบมคิน (Sam Bamkin, 2015 pp. 20-23) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณธรรมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในประเทศญี่ปุ่น (Moral Education at Japanese elementary school) พบว่าการจัดการศึกษาที่โรงเรียน (Education at Schools) มีการสอนคุณธรรม โดยมีการสอดแทรกลงในทุกรายวิชา ส่งผลให้การฝึกปฏิบัติทางด้านคุณธรรมของเด็กญี่ปุ่นเข้มแข็งมาก เด็กญี่ปุ่นได้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมด้วยการปฏิบัติจริง

5.2 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ระบบสังคม และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ รองลงมาคือ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ กระบวนการดำเนินงาน รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพราะรูปแบบการบริหารที่สร้างขึ้นมาจากกระบวนการสร้างที่มีคุณภาพ อธิบายได้ดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวารสาร บทความทั้งของไทยและต่างประเทศ จนได้แนวคิด ทฤษฎี มากำหนดกรอบหรือแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาระบบและกลไกการบริหาร เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของสมยงค์ แก้วสุพรรณ (2552: 138-145) ขั้นตอนการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนของไมตรี บุญทศ (2554 : 66) และของสมชัย จรรยาไพบูลย์ (2555: 80-102) รวมถึงหลักการบริหารงานแบบไคเซ็น (Kaizen) เครื่องมือของไคเซ็น (Kaizen) ได้แก่ 5W1H กิจกรรม 5 ส หรือ 5S และวงจร PDCA หรือวงจรเดมมิง โดยให้เริ่มจากจุดสำคัญที่มีของเสียหรือส่วนน่าพัฒนาที่สุดก่อนและนำกลับมาทำซ้ำกับจุดรองลงมาเรื่อยเป็นระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุง (Act) (วิทยา ตันสุวรรณนท์. 2550: 23-25) จากกระบวนการศึกษา ช่วยให้กระบวนการและ

ขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการบริหารมีความชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญกุล หัตถกิจ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก

5.2.2 ในขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลจากบริบทที่แท้จริงในด้านการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และภายหลังการยกย่องรูปแบบ ได้มีการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับปรุง หลังจากนั้นนำรูปแบบไปทดลองใช้จริงเพื่อนำปัญหาและข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้มาปรับปรุงรูปแบบให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป สอดคล้องกับไมตรี บุญทศ (2554: 66) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนโดยดำเนินการพัฒนารูปแบบและนำเสนอขึ้นโดยให้มีขั้นตอนการร่างรูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน การตรวจสอบและแก้ไขร่างรูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน และการประเมินและปรับปรุงการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน งานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบนี้คืองานวิจัยของพนิดา หวานเพ็ชร (2555) ได้ทำการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้แนวคิดไคเซ็น โดยใช้เครื่องมือเข้ามาปรับปรุงอยู่ 2 เครื่องมือ ได้แก่ 5W1H นำมาใช้ค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกระบวนการทำงาน และใช้เครื่องมือ ECRS เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุง โดยมี 4 หลักการ ได้แก่ การตัดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นออกไป การรวมขั้นตอนการทำงานเข้าด้วยกัน การจัดลำดับใหม่ และปรับปรุงงานใหม่ให้ง่ายขึ้น

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ในปีการศึกษา 2562 มีผล การประเมิน 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน อยู่ในระดับดีเลิศ ร้อยละ 87.25 และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดทุกประเด็น เมื่อจำแนกประเด็นการพิจารณา สรุปได้ว่านักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย นักเรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม มีผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 98.71 เช่นนี้ เนื่องจากว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) นี้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเป็นสำคัญ อีกทั้งครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการแก้ไขและพัฒนา นักเรียน จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยมุ่งพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวเป็นรายบุคคล และมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย ให้นักเรียนได้รับการทดสอบสมรรถนะทางร่างกายทุกระดับชั้น และการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนแสดงออกถึงการมีจิตสังคมที่ดี จากกระบวนการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ นักเรียนมีผลการประเมินด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในระดับยอดเยี่ยม งานวิจัยที่สนับสนุนข้อค้นพบนี้คือ งานวิจัยของจารุวัฒน์ เนตรนิม (2560) ได้ทำการศึกษาการปรับปรุงกระบวนการการบริหารสินค้าคงคลัง โดยใช้ ทฤษฎีไคเซ็น กรณศึกษา คลังเครื่องแต่งกายกรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทยพบว่าจากการนำทฤษฎีไคเซ็นเข้ามาช่วยในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน 2 เรื่อง คือ บัญชีคลังและบัญชีคุมสอบยอดกันทุกวัน ซึ่งทำโดยการลดขั้นตอนในการทำงานที่มีอยู่เดิมให้สั้นลง และสอบ ยอดกันภายในวันเดียวกัน ซึ่งเพิ่มความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ และ เป็นการลดการรอคอยจากผู้รับบริการด้วยและงานวิจัยของปาติมาห์ (Patimah, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง Leadership Styles, Motivation Achievers and Quality in Cultural Teaching กล่าวถึงความสัมพันธ์

ของความเป็นผู้นำของผู้บริหาร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ระเบียบวินัยในการทำงานของครูและวัฒนธรรมคุณภาพ พบว่าความเป็นผู้นำที่ดีและถูกต้องของผู้บริหารจะช่วยปรับปรุงวินัยในการทำงานของอาจารย์และงานวิจัยของสุภรัตน์ พูลสวัสดิ์ (2559) ได้ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแผนกเอกสารขาออกกรณีศึกษาสายเรือแห่งหนึ่งในเขตพื้นที่แหลมฉบัง พบว่า ได้นำเอาแนวคิดการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง การรวมขั้นตอนงานให้เหลือน้อยลง การจัดลำดับงานใหม่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้ง่ายขึ้นเพื่อให้ได้วิธีการทำงานใหม่ และได้มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อเป็นการวัดผลการปรับปรุงงาน และได้ผลลัพธ์จากการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานใหม่

5.4 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว พบว่า

5.4.1 ผลการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ปรากฏว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ซึ่งประกอบด้วยหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ แนวทางการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน ระบบสังคม และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาพร ลิ้มยรัตน์ ธาณี เกสทอง และนันทิยา น้อยจันทร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา ได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การพัฒนาบุคลากร (3) การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา (4) การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน (5) การควบคุมคุณภาพ (6) คุณภาพนักเรียน (7) การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และ (8) การบริหารจัดการ 2) รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

5.4.2 ผลการประเมินด้านความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดสระแก้ว ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ปกครองทราบ อธิบายได้ว่า รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) นี้ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน จัดระบบโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานและแนวทางการปฏิบัติงานชัดเจน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและขับเคลื่อนการทำงานแบบไคเซ็นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของสุภัส เครือกาญจนา (2552: 5) และงานวิจัยของสุทัศน์ เมืองมนประเสริฐ (2558)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

6.1.1 ผลการนำรูปแบบการบริหารไปใช้ พบว่า ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นและสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารสามารถนำไปกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงานและวิธีการบริหาร เพื่อให้ทิศทางการบริหารจัดการมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

6.1.2 รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ไม่เพียงทำให้การบริหารจัดการมีระบบชัดเจน แต่ยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเรียนรู้โดยผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยตรง และมีผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลการดำเนินงานโดยใช้รูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

6.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้งระบบ

6.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการบริหารตามแนวคิดของไคเซ็น (Kaizen) และรูปแบบการบริหารจัดการในรูปแบบอื่น เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

6.2.4 ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนหรือเครือข่าย

เอกสารอ้างอิง

- จารุวัฒน์ เนตรนิม. (2560). “การปรับปรุงกระบวนการการบริหารสินค้าคงคลังโดยใช้ทฤษฎีไคเซ็น กรณีศึกษา: คลังเครื่องแต่งกาย”, กรมยุทธบริการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 8(1), 96-110.
- จิตตินันท์ ดีหลาย. (2561). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนไสวัญวิทย จังหวัดตราด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญยกุล หัตถกิจ. (2556). รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก [วิทยานิพนธ์ กศ.ด. การบริหารการศึกษา ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา].
- พนิดา หวานเพชร. (2555). การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยใช้แนวคิดไคเซ็น : กรณีศึกษาแผนกบัญชี ค่าใช้จ่าย. [วิทยานิพนธ์ บธ.ม. การจัดการวิศวกรรมธุรกิจ ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ ค.ด. บริหารการศึกษา อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
- โรงเรียนวัดสระแก้ว. (2562). รายงานประจำปีของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) ปีการศึกษา 2562. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โรงเรียนวัดสระแก้ว.

- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2560). *TQM คู่มือพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- วิทยา ต้นสุวรรณนนท์. (2550). *การพัฒนากระบวนการคุณภาพ การปรับปรุงด้วย “ไคเซ็น”*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2552). *คู่มือดำเนินกิจกรรม 5ส โครงการส่งเสริมผลผลิตราชการ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สมชัย จรรย์ไพบูลย์. (2555). *รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29* [วิทยานิพนธ์ ค.ด.บริหารการศึกษา อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
- สมยงค์ แก้วสุพรรณ. (2552). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา* [วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- สมาพร ลีภัยรัตน์, ธาณี เกสทอง และนันทิยา น้อยจันทร์. (2560) *รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา. วารสารสุทธิปริทัศน์, 31(100), 261-273.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: บริษัท21 เซ็นจูรี จำกัด.
- _____. (2559). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สุทัศน์ เมืองมนประเสริฐ. (2558). *ความสัมพันธ์ของกิจกรรมไคเซ็นแบบกลุ่มควบคุมคุณภาพกับจำนวนผลผลิต, จำนวนของเสีย และทัศนคติการทำงานเป็นทีม: กรณีศึกษาบริษัท ที่ยุดบลิว เท็กซ์ไทล์ จำกัด*. [วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุภรัตน์ พูนสวัสดิ์. (2559). *การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของแผนกเอกสารขาออก กรณีศึกษาสายเรือแห่งหนึ่งในเขตพื้นที่แหลมฉบัง* [งานนิพนธ์ วท.ม. การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา].
- สุภัส เครื่องกาญจนา. (2552). *เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วยไคเซ็น*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย-ญี่ปุ่น.
- Bamkin, S. (2016). *Moral Education at Japanese elementary school*. London: Winston Churchill Memorial Trust.
- Patimah, S. (2017). Leadership Styles, Motivation Achievers and Quality in Cultural Teaching. *European Research Studies Journal*, 3A, 278-290.